

Lekcja 6

9 sierpnia

PRZEZ MORZE CZERWONE

Przez Morze Czerwone

Tekst przewodni: Wj 14,13-14.30-31.

Zakres studium: Wj 12,31-15,21.

Część I: Przegląd

Wprowadzenie

W dziejach ludu Bożego wyjście z Egiptu jest najbardziej niezwykłym wydarzeniem czasów starotestamentowych, gdyż w ramach tego wydarzenia Bóg interweniował w najbardziej spektakularny sposób. Po spożyciu baranka paschalnego Izraelici byli gotowi opuścić Egipt. Faraon wreszcie zgodził się na to, a oni nie zamierzali czekać, aż się rozmyśli. Zrozpaczony władca prosił Mojżesza i Aarona, by odeszli wraz z ludem i czcili swojego Boga. Pozwolił odejść wszystkim - mężczyznom, kobietom, dzieciom - a także zabrać ich stada. Poprzednio Mojżesz nie zgodził się, by Izraelici odeszli inaczej jak całymi rodzinami i ze zwierzętami, które hodowali. Ponadto Bóg zatroszczył się o środki na przyszłość dla nich - nie odeszli z kraju niewoli z pustymi rękami.

Egipcjanie nie tylko błagali Izraelitów, by opuścili kraj, ale obdarowali ich srebrem, złotem i odzieżą, a Mojżesz polecił im przyjąć to jako rekompensatę za lata niewolniczej służby. Później Izraelici mieli zdecydować, jak wykorzystać te środki. Jedni przeznaczili je na złotego cielca, którego sporządził Aaron (Wj 32,1-2), a inni oddali cenne tkaniny, drogie ozdoby, złoto, srebro i inne metale na budowę przybytku (Wj 25,1-7).

Temat „wyjścia” jest podkreślony na początku tej historii (Wj 12,37-41), w jej trakcie (Wj 13,21-22) i na końcu, gdzie podkreślone zostało, że „wybawił Pan w tym dniu Izraela” (Wj 14,30-31).

Część II: Komentarz

Tło historyczne

W ramach zrozumienia tła historycznego Wj 12 rozważ następujące dwa punkty:

A. Po 430 latach od przybycia do Egiptu Izraelici mogli wreszcie wyruszyć do Ziemi Obiecanej. Przez podwójne użycie hebrajskiego słowa *wajehi*, „stało się”, „było”, w Wj 12,41 tekst podkreśla ten okres, stwierdzając, że „dokładnie tego samego dnia, wyruszyły z ziemi egipskiej wszystkie zastępy Pana”. Początkowo w Egipcie znalazł się tylko Józef, a potem także Jakub z całą rodziną. Na początku było ich siedemdziesięcioro (Wj 1,5), ale kiedy wychodzili, liczyli „około sześciuset tysięcy mężów pieszych oprócz dzieci” (Wj 12,37; por. Wj 38,26), co oznacza, że z Egiptu wyszło łącznie około dwóch milionów osób. Żyjąc w pałacu faraona Mojżesz otrzymał wyszkolenie wojskowe, więc wiedział, jak zorganizować tak wielką liczbę ludzi. Czytamy, że wychodzili z Egiptu „zastęp za zastępem” (Wj 12,51; por. Wj 6,26; 7,4; 12,17.41), to znaczy jako „wojskowe” oddziały, bataliony. Wyjście z Egiptu było więc dobrze zorganizowane, choć należy pamiętać, że maszerowano w tempie, jakie byli w stanie utrzymać „najsłabsi” czyli dzieci, starcy i stada.

B. Wyjście z Egiptu nastąpiło przypuszczalnie w marcu 1450 roku p.n.e. według obliczeń dokonanych przez konserwatywnych biblistów, co oznacza, że 430 lat wstecz wypada 1880 rok p.n.e. Jak powinniśmy rozumieć ten okres? Istnieją dwa poglądy wśród konserwatywnych biblistów: (1) 430 lat upłynęło od czasu przybycia Józefa do Egiptu do wyjścia Izraelitów z Egiptu; (2) 430 lat należy liczyć od Abrahama do wyjścia Izraelitów z Egiptu. (Zob. *The SDA Bible Commentary*, t. 1, s. 183-187.313-315.557, gdzie znajdziesz omówienie dwóch zasadniczych stanowisk w kwestii dłuższego i krótszego pobytu Izraelitów w Egipcie [albo tylko „w ziemi egipskiej”, według hebrajskiego tekstu masoreckiego, albo „w ziemi egipskiej” i „ziemi kananejkiej”, według *Pięcioksięgu Samarytańskiego* i *Septuaginty*, greckiego przekładu *Starego Testamentu*] oraz dowody na rzecz krótszego pobytu).

Pan za was walczyć będzie, wy zaś milczcie!

Izraelici zostali przyparci do muru - przed nimi było Morze Czerwone albo skaliste góry o stromych zboczach, a za nimi doborowa armia faraona (zob. Ellen G. White, *Wyjście, Wybrańcy Boga*, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 203.207). Z ludzkiego punktu widzenia była to sytuacja bez wyjścia. Izraelici zamarli z przerażenia. Bóg przez Mojżesza dodawał im odwagi: „Nie bójcie się, wytrwajcie, a zobaczycie pomoc Pana, której udzieli wam dzisiaj!” (Wj 14,13). Z natury nie wiemy, jak zachować spokój i cierpliwość czekać na Bożą interwencję. Zamiast czekać na Boga, milczeć i trwać w Jego łasce i mocy, chcielibyśmy walczyć i działać.

Panowało ogromne napięcie. Ludzie nie wiedzieli, co robić. Tego, co stało się potem, nikt się nie spodziewał - Bóg nakazał im iść naprzód. Słup obłoku oznaczający widzialną obecność Boga przeniósł się z przodu kolumny

na tył i „wsunął się między obóz Egipcjan i obóz Izraela” (Wj 14,20). Zgodnie z poleceniem Boga Mojżesz uniósł łaskę nad morzem, a wówczas powiał wschodni wiatr i wody rozdzieliły się tak, iż ukazał się suchy ląd. Izraelici przemaszerowali tym wodnym korytarzem. Egipcjanie, widząc co się stało, rzucili się w pogoń za nimi. Jednak Pan spowodował zamieszanie w szeregach egipskiej armii i ta utonęła cała w Morzu Czerwonym, kiedy Izraelici znaleźli się bezpiecznie na drugim brzegu. W ten sposób Izraelici doświadczili niesamowitego Bożego zwycięstwa i zbawienia.

Egipt stał się symbolem tych, którzy sprzeciwiają się Bogu i odrzucają Go. Egipcjanie zawiedli na dwa sposoby: (1) uparcie sprzeciwiali się żywemu Panu i (2) usiłowali schwycić i zniewolić Izraelitów. Chciwość i skłonność do przemocy doprowadziły ich do zagłady. Istnieje zasadnicza różnica między służeniem Panu, który darzy łaską, wolnością i zbawieniem, a służeniem faraonowi, który domaga się ślepego posłuszeństwa, wydaje zbrodnicze rozkazy, wiedzie w niewolę i ostatecznie naraża na śmierć.

Pan zbawia

W samym środku *Księgi Wyjścia* zawarte jest doniosłe zdanie: „Wybawił Pan (...) Izraela” (Wj 14,30), które jest teologicznym magnesem, jądrem i źródłem całej księgi, gdyż wszystko w niej płynie do niego i od niego. To wyrażenie jest użyte tylko raz w *Księdze Wyjścia*. Zbawienie przyszło od Pana. Ważny teologicznie hebrajski czasownik *jasza* ‘znaczy „zbawić”, „ratować”, „odkupić” i występuje w imieniu Jezus (a także w imionach Jozue i Izajasz), które znaczy „Jahwe zbawia” (zob. Mt 1,21). Bóg zbawił wszystkich Izraelitów, nie zabrakło ani jednego, w przeciwieństwie do egipskiego wojska, z którego „nie ostał się (...) ani jeden” (Wj 14,28); wszyscy zginęli w Morzu Czerwonym. Zwycięstwo Pana było pełnym triumfem.

Na to niesamowite wybawienie Izraelici zareagowali bojaźnią i zaufaniem wobec Pana (Wj 14,31). Czytamy, że ta pozytywna reakcja była wynikiem pokazu wielkiej mocy Pana przeciwko Egipcjanom. Celem faraona i jego wojska było najpewniej wymordowanie części Izraelitów w ramach pokazu mocy, a następnie wzięcie do niewoli pozostałych przy życiu. Jednak nie stało się to dzięki miłosiernej i sprawiedliwej Bożej interwencji. Odpowiedzią Izraelitów była chwała dla Boga wyrażona w formie pieśni.

Pieśni Mojżesza i Miriam

W klimatycznym zwieńczeniu cudu wyjścia z Egiptu Izraelici pod wodzą Mojżesza chwalili Pana w słowach wzniosłej poezji pełnej bogactwa wyobrażeń (tło tego wydarzenia jest wyjaśnione w Wj 15,19). Pieśni Mojżesza i Miriam były pieśniami zwycięstwa i wdzięczności. Pan jest w nich przedstawiony jako potężny Wojownik. Kulminacyjne wyrażenie to „Pan będzie królował na wieki wieków” (Wj 15,18), a ponieważ On jest wywyższonym i wiecznym Władcą, Mojżesz widzi w Nim swoją siłę, pieśń, zbawienie i Boga, a zatem chwali Go i wywyższa (Wj 15,1-2). Nikt nie może się z Nim równać. Bóg jest „wzniosły w świętości”, „strasliwy w chwalebnych czynach, sprawca cudów” (Wj 15,11). Mojżesz zwraca się do Pana i chwali Go: „Pełnią swego majestatu powalasz przeciwników swoich” (Wj 15,7) i dalej: „Łaską swoją wiodłeś lud, który wykupiłeś; prowadziłeś ich mocą swoją do siedziby twojej świętości” (Wj 15,13). To miejsce, do którego nawiązuje w Wj 15,17, jest nazwane „świątynią” znajdującą się „na górze dziedzictwa” Bożego. Ta pieśń jest proroczym poematem wskazującym na świątynię jerozolimską.

Pieśń składa się z siedmiu tematycznych zwrotek: (1) w. 1-3, wywyższenie Pana; (2) w. 4-5, zwycięstwo Pana nad faraonem; (3) w. 6-7, wyniosła wielkość Pana; (4) w. 8-10, stwórcza moc Pana i Jego sąd; (5) w. 11, wyjątkowość Pana; (6) w. 12-16a, miłość Pana i odkupienie z rąk wrogów; (7) w. 16b-18, Pan jest Królem i daje odpocznienie swojemu ludowi w Ziemi Obiecanej. W Wj 15,6.11.16 dwa wyrażenia są powtórzone dla podkreślenia. Poemat jest echem opisu stworzenia w Rdz 1-2, a więc wyznacza nowy początek dla ludu Bożego - stworzenie wyzwolonego narodu izraelskiego.

Miriam była uważana za prorokinię. Jej krótka pieśń (Wj 15,21) powtarza niektóre motywy pieśni Mojżesza (Wj 15,1). Ale różni się od tamtej ważnym szczegółem. Miriam poprowadziła wszystkie izraelskie kobiety w śpiewie (w trybie nakazującym) dla Pana przy akompaniamencie tamburynów. Jej serce było pełne wdzięczności, więc pomogła innym wyrazić podobną emocję. Bardzo możliwe, że kobiety zaśpiewały całą pieśń Mojżesza, która w sprawozdaniu została skrócona, a jej pierwsze słowa stanowią jej tytuł.

Na szklistym morzu odkupieni zaśpiewają pieśń Mojżesza i Baranka (Ap 15,2-4). Te pieśni są pieśniami wyzwolenia i zwycięstwa, a sławią miłość Boga, Jego sprawiedliwość i moc.

Później w *Nowym Testamencie* apostoł Paweł zastosuje wyobrażenie przejścia przez wody Morza Czerwonego jako metaforę chrztu Izraelitów w Chrystusie (zob. 1 Kor 10,2).

Część III: Zastosowanie

1. Ufanie Panu i Jego obietnicom nie zawsze jest łatwe, zwłaszcza w niebezpiecznych czasach, kiedy Jego pomoc wydaje się niewidoczna, bo nie przychodzi natychmiast. Co to znaczy „milczeć” i czekać na Boże wyzwolenie?
2. Pan powiedział Mojżeszowi, by Izraelici nie tylko się modlili, ale także szli naprzód. Czy Bóg zawsze walczy za nas w każdej sytuacji, czy czasami oczekuje, byśmy działali zgodnie z Jego kierownictwem? Skąd mamy wiedzieć, kiedy czekać, a kiedy działać?

3. Dlaczego Bóg musi często przypominać nam, że troszczy się o nas, i wspierać nas, wzywając, byśmy się nie bali? Dlaczego tak łatwo się zniechęcamy i popadamy w lęk?

4. W jaki sposób pokonanie faraona i jego armii przyczyniło się do chwały Pana? Czym jest chwała Boga? Skąd Egipcjanie mieli wiedzieć, że to Bóg Jahwe stoi za tragediami, które ich dotknęły?

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI

- **Przewodniki**- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”.
- **Pytania**- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej.

www.adwent.pl

dział: Studium biblijne

- **Materiał do „Czasu misji”:**
<https://adwent.pl/czas-misji>

KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI

- Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii.
- Propozycje dodatkowych zajęć.
- Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium.
- Wspólnota, modlitwa

każdy czwartek, godz.20.00

Zoom: 856 5129 9515

Kod dostępu: Biblia